

na sv. Josipa. Ovdje bismo mogli reći da naslov knjige nema spomenute svetkovine već samo blagdane, iako svetkovine imaju svoju propovijed.

Autor nam nastoji riješiti i neke poteškoće koje se javljaju uspoređivanjem svetopisamskih izvora. Tako na svetkovinu Uzašašća Gospodnjeg, na 204. str., sv. Luka stavlja Gospodino Uzašašće na nebo na dan njegova Uskrsnuća, dok u Djelima apostolskim spominje da je Isus uzašao na nebo četrdeseti dan poslije svog Uskrsnuća. U Ivanovom se Evanđelju (20, 28) veli da je Isus odmah na dan svoga Uskrsnuća dao apostolima Duha Svetoga. Luka u Djelima apostolskim stavlja silazak Duha Svetoga na apostole deset dana nakon Uzašašća na nebo...“ Ta prividna proturječja, upozorava autor, pokazuju da evanđelisti nisu išli za tim da donesu životopis Uskrsnuloga, već su njihovi zapisi više katehetsko-teološke naravi... Tome bismo još za tumačenje mogli dodati ontološku zbilju uskrsnulog Krista s jedne strane, a s druge strane četrdesetdnevno pokazivanje Uskrsnuloga svojim apostolima i vjernicima, i to zbog njih, da ih znakovima koji su im poznati otprije u Isusovom životu, utvrdi u vjeri da je doista uskrsnuo.

Ovo se potvrđuje tekстом na 205. str. a jednako tako na 207: „Blagdan Gospodinova Uzašašća na nebo ili Spasovo znači završetak Isusovog zemaljskog boravka među ljudima, svršetak njegove vidljive prisutnosti na zemlji...“ Ako tome dodamo: čudesne tjelesne prisutnosti! — stvar smo riješili na neproturječan način.

Mogli bismo nešto i primijetiti: Iz srca je čovjekova nastala čitava drama. Izražajnije bi bilo tragedija. Nadalje kao da su negdje identificirani pojmovi svetkovina i blagdane, no to nije toliko važno propovjednički koliko terminološki.

Crkva je po sebi misijska, pa bi bilo dobro da je autor uvrstio i još jednu egzegetsku propovijed iz koje bi se vidjelo njezino poslanje.

Za neke tiskarske pogreške autor doista ne može odgovarati. To znamo svi koji imamo posla s tim. No ipak na 207. str. imamo samo pro... a stora je izostavljeno. Isto tako riječa umjesto riječi.

U literaturu bismo još stavili Pavla VI. Vidi str. 273.

Autorove nas propovijedi vode Kristu. Na 120. str. autor nas tako Evanđeljem uvodi u sadržaj Isusovog kušanja u pustinji... Recimo da je to najsvjetlija točka u Isusovom odnosu prema slobodi. Isus hoće da mu se slobodno priđe, slobodno povjeruje. Recimo usput da je to F. M. Dostojevski divno ovjekovječio u svome *Velikom inkvizitoru*. Krist traži čovje-

kovu pozitivnu slobodu. Slobodu koja će nas u okviru Evanđelja dovesti sretno Kristu. Ta misao prožima sadržaj propovijedi našeg autora.

Josip KRIBL

LOUISA JAQUES: NEKA NAS ISTA LJUBAV PONOVRNO SABERE — SESTRA MARIJA OD TROJSTVA, Zagreb 1982, 228 str. Izdao samostan sv. Klare, Zagreb.

U napomeni nam pisac fra Alein-Marie Dubois OFM veli da za sve zapisano u ovoj knjizi „dugujemo djelu č. oca Sylvère van de Broeck, belgijskog franjevca, duhovnika klarisa u Jeruzalemu i prvog izdavača spisa sestre Marije od Trojstva“. U predgovoru nam Hans Urs von Balthazar veli da je Marija od Trojstva tražila sebe u Kraljevstvu Božjem i to na taj način da je htjela slušati Božji glas. Štunja se smirivanjem strasti donosi joj spoznaju da se Bog svugdje nalazi da Bog traži ljudsku slobodu. Ona je upoznala tajnu ljudske nemoci i Božje svemoći s kojom se odvija zavjet žrtve i prihvaćanje Božjih odluka.

U prvom dijelu knjige je opisan životopis po naslovima *Djetinjstvo i mladost 1901–1928.* i *Obraćenje 1926–1938*, pa onda *U luci 1938–1940*. Drugi dio sadrži *Uvod, Osobne zapiske, I dođe čas da ostavi ovaj svijet i Jutarnje prikazanje*. Zatim izgovor stranih imena i napokon sadržaj. Sve je popraćeno i protumačeno bilješkama.

Louisa Jaques rodila se 26. travnja 1901. u Pretoriji od oca Nume i majke Elize Bornand. Otac, kalvin, bijaše misionar u Južnoj Africi. Majka joj je umrla brzo nakon rođenja i sva briga oko odgoja je prešla na oca i njezinu tetu Alis. Louisa je bila dobro dijete, no boležljivo ali sva predana težnji k savršenstvu. Kad je odrasla, dobila je mjesto u Lausannei. Trajno je težila za Apsolutnim. Sprijateljila se je s gospođicom Bluette de Blairville a ova ju upoznae opet s Adrianom Speyer, veoma inteligentnom djevojkom, koja ju je uvela u ozračje katolicizma. Kao činovnica osjeća samoću koju popunja posjetom bolesnika. Napušta službu, odlazi svojoj tetki Alis u Aberson. Bolesna na pluća mora se opet liječiti. U Abersonu se upoznala s tetkinim liječnikom. On joj počinje udvarati i njegovati je. 1924. prekida poznanstvo i ljuoav, koja bi je mogla odvesti od redovničkog zvanja.

Dolazi do spoznaje da je Krist Bog, da je Crkva važna za život. Odlazi u Milano na po-

sao. Pripravlja se za krštenje koje je doživjela u ožujku 1928: Euharistijski život sve ju je više vodio Kristu. Na oca kalvina to je teško djelovalo. Dolazi do spoznaje da je za nju redovnički život. Bila je u tome nesretna jer se kod svakog pokušaja javljala ponovno bolest. Redovnički poziv je pokušala ostvariti kod *sestara od Uznesenja* u Milanu, pa onda kod *sestara Dobrog pastira* (također u Milanu), kod *egipatskih franjevki misionarki* i napokon kod *franjevki Djeteta Isusa*. Nigdje se zbog bolesti nije mogla zadržati. U Neuchâtelu je bila postulantica. Kasnije u Evianu postala klarisa, što je najviše željela; no to je trajalo samo od 1. 9. 1936. do 10. 4. 1937. Poslije toga je pošla k ocu u Johannesburg. Zaposlila se. No providnosni put napokon ju je doveo klarisama u Jeruzalem 30. 6. 1938. Dobila je ime *Marija od Trojstva*. Tu je nastojala što više Boga upoznati. Čitala je mistike i spoznajno i voljno produbljavala svoju narav.

Osobni se zapisi u knjizi nižu od broja 1 do 665. U 552. broju stoji: „Pitaš me zašto sam ti naložio da pišeš povijest svoga sirotoga zvanja. Nije važno. Zadovoljan sam što to činiš. Brzo svrši! Uredi da ga dadneš svom duhovnom ocu, zatim više ne misli na to! Prošlo je pa za tebe više nema važnosti.“ Kada pogledamo sadržaj zapisnika vidimo da su to uobičajene stvari duhovnog života. Ništa nepoznato konstitucijama i pravilima reda klarisa. No to je za sestru Mariju od Trojstva bilo silno odgojno jer je djelovalo i kao poticaj za ono duhovno vrijedno i napokon kao nešto što će je očuvati od negativnog popuštanja ili djelovanja.

Zapisi nam daju ipak silnu vrijednost duhovnog odgoja u dubini ljudske duše i u vanjskim djelima koja izviru iz te odgojne dubine. Sami zapisi su pisani tako da se isti predmeti duhovno-redovničkog i Marijinog života osobno iznose i ponavljaju, tako da je to uz opomenu i stalni ispit savjesti koja na taj način napreduje u duhovnom životu.

Zapisi s. Marije sadrže slijedeće predmete: Bog, Crkva, dobra volja, duhovni otac, duša, grijesi, Ja—Krist, klarise, Kraljevstvo Božje, kreposti, Krist, kušnja, ljubav Božja — Euharistija, Marija, nebo, obraćenje, „prijateljevanje“. Zatim: poglavari, poslušnost, protestanti, redovnica, samostani, ti i ja — odnos Isusa i s. Marije, vjera, zavjeti, žrtva. Osobito se od tih naslova ističu: Ja—Krist, Ja i ti, Božja ljubav, Marija i redovnica odnosno redovnički život.

U samom nabranju nedostatna je jedna tehnička stvar. Broj 458 ima iza sebe 495 (15. travnja), a onda opet 460. No nedostaje 461.

Pri obradi svega iznesenog u knjizi zatražio je ispovjednik sestara klarisa u Jeruzalemu da sestre napišu sve što bi zasluživalo ukor kod s. Marije. Mislim da je kod toga mjerodavan odgovor jedne stare sestre dubokog molitvenog života: „Po mom mišljenju sestra Marija od Trojstva bijaše veoma blaga, veoma sabrana duša. Ne bih se čudila da je kadgod čula unutrašnji glas“

Umrla je 25. lipnja 1942.

Knjiga se svakako preporučuje kao duhovno blago jednog asketsko-redovničkog života.

Josip KRIBL

MATJAŽ PUC: OBRAĆENJE, Zagreb 1983, str. 55. Prevela sa slovenskog Olga Princ, dipl. teolog.

Ovu knjižicu autor-obraćenik posvećuje svojim sestrama i braći bez vjere, krštenima i nekrštenima. Uvodnim mislima autor govori da su nam korijeni Vječno svjetlo i Ljubav. A onda nam u pet dijelova pokazuje doživljenost svoga života i svog obraćenja.

Obraćenje u dvadeseti vijek, obraćenje Kristu, katoličkoj Crkvi nije li to smiješno? Možemo to pitati, ali je činjenica da se to meni dogodilo. Postao sam od nevjernika vjernik. I to sam doživio kao jedan dar, milost i ništa više. Tu nemam zasluga. Jedni su odbacili Boga u svom životu i ponovno mu se vratili. Ja spadam među one koji nisu upoznali Boga kao drugi sretnici. Sva moja teškoća i tjeskoba života, muke i prevare išle su putevima na kojima sam tražio rješenje...

Djetinjstvo i mladost prodoše kroz teškoće razdvojenog braka mojih roditelja. Do šesnaeste godine nikad nisam pošao u crkvu. A to je povezivalo sa sobom posljedice stranputica osobito u doba sazrijevanja, u doba pojave seksualnosti... U školi sam slušao samo negativno o vjeri, o Crkvi. No zašto toliki ljudi vjeruju, idu u crkvu? Na to sam ostao mučvac kao i moj profesor koji nam je predavao „povijesnu jedinicu“ protiv Crkve. Roditelji se nisu puno brinuli za mene. Bio sam slab đak, no i „klasa“ u svim nevaljalštinama normalnog života. Pravio sam se važan, no time nisam imao uspjeha kod djevojaka. Zavist i moje neurednosti tražile su „ispravak“ u alkoholu... Student bez studentskih dužnosti, zavidnik jer drugima ide bolje... Tražio sam dobru